

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 97/17
V Luxemburgu 14. septembra 2017

Rozsudok v spojených veciach C-168/16 a C-169/16
Sandra Nogueira a i./Crewlink Ltd a Miguel José Moreno
Osacar/Ryanair

Členovia posádky sa môžu v sporoch týkajúcich sa ich pracovných zmlúv obrátiť na súd v mieste, z ktorého vykonávajú podstatnú časť svojich povinností vo vzťahu k svojmu zamestnávateľovi

Vnútroštátny súd musí určiť toto miesto s ohľadom na všetky relevantné okolnosti, pričom „domáca základňa“ pracovníka predstavuje v tomto smere významnú indíciu

Spoločnosti Ryanair a Crewlink sú usadené v Írsku. Ryanair pôsobí v oblasti medzinárodnej leteckej dopravy cestujúcich. Crewlink je špecializovaná v nábore a školeniach palubného personálu pre letecké spoločnosti. V priebehu rokov 2009 až 2011 boli portugalskí, španielski a belgickí štátni príslušníci prijatí do zamestnania spoločnosťou Ryanair alebo spoločnosťou Crewlink a potom poskytnutí k dispozícii spoločnosti Ryanair ako palubní sprievodcovia (letušky a stevardi).

Všetky pracovné zmluvy boli vyhotovené v anglickom jazyku, riadili sa írskym právom a obsahovali doložku o voľbe právomoci v prospech írskych súdov. V týchto zmluvách sa tiež uvádzalo, že práca dotknutých pracovníkov ako palubných sprievodcov sa považuje za vykonávanú v Írsku, pretože ich úlohy boli vykonávané na palube lietadiel zaregistrovaných v tomto členskom štáte. Tieto isté zmluvy však označovali letisko v Charleroi (Belgicko) za „domácu základňu“ („home base“) pracovníkov. Pracovníci začínali a končili svoj pracovný deň na tomto letisku a boli podľa zmluvy povinní mať bydlisko vzdialené menej než jednu hodinu cesty od ich „domácej základne“.

V roku 2011 šesť pracovníkov podalo žalobu na belgický súd, pretože sa domnievali, že spoločnosti Crewlink a Ryanair boli povinné dodržiavať a uplatňovať ustanovenia belgického práva a belgické súdy sú príslušné rozhodovať o ich návrhu. Vyšší pracovný súd Mons (Belgicko), ktorý musí overiť svoju vlastnú príslušnosť, sa rozhodol obrátiť sa na Súdny dvor a požiadať o výklad pojmu „miesto, kde zamestnanec obvykle vykonáva svoju prácu“¹ uvedeného v nariadení Únie o súdnej právomoci v občianskych a obchodných veciach v osobitnom kontexte leteckej dopravy a konkrétnejšie o objasnenie prípadného stotožnenia tohto pojmu s pojmom „domovská základňa“² v zmysle nariadenia Únie v oblasti civilného letectva³.

Vo svojom rozsudku z dnešného dňa Súdny dvor najskôr pripomína, že pokiaľ ide o spory týkajúce sa pracovných zmlúv, európske pravidlá týkajúce sa súdnej právomoci majú za cieľ chrániť najslabšiu zmluvnú stranu. Tieto pravidlá totiž najmä umožňujú pracovníkovi, aby podal žalobu proti svojmu zamestnávateľovi na súde, o ktorom sa domnieva, že je najbližšie k jeho záujmom, keď mu priznáva možnosť obrátiť sa na súdy členského štátu, v ktorom má zamestnávateľ sídlo alebo na súde v mieste, na ktorom pracovník obvykle vykonáva svoju prácu.

¹ Článok 19 bod 2 písm. a) nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1 ; Mim. vyd. 19/004, s. 42).

² Tento pojem je definovaný ako miesto, z ktorého členovia posádky systematicky začínajú a končia svoj pracovný deň, pričom si tam organizujú svoju dennú prácu a v blízkosti ktorého sa počas obdobia vykonávania pracovnej zmluvy skutočne usadili a sú k dispozícii leteckému dopravcu.

³ Nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91 zo 16. decembra 1991 o harmonizácii technických požiadaviek a správnych postupov v oblasti civilného letectva (Ú. v. ES L 373, 1991, s. 4 ; Mim. vyd. 07/001, s. 348), zmenené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1899/2006 z 12. decembra 2006 (Ú. v. EÚ L 377, 2006, s. 1).

Súdny dvor ďalej potvrdzuje odôvodnenie vnútroštátneho súdu, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý správne dospel k záveru, že proti pracovníkom sa nemožno odvolávať na doložku o voľbe právomoci, ktorá bola uzavretá pred vznikom sporu a má za cieľ zakázať im podať návrh na súdy, ktorých právomoc je umožnená podľa príslušných európskych pravidiel.

V súvislosti s vymedzením pojmu „miest[o], kde zamestnanec obvykle vykonáva svoju prácu“ sa Súdny dvor odvoláva na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej sa ním myslí miesto, v ktorom alebo z ktorého pracovník v skutočnosti vykonáva podstatnú časť svojich povinností voči svojmu zamestnávateľovi. Na konkrétne určenie tohto miesta prináleží vnútroštátnemu súdu, aby použil súbor indícií.

V prípade odvetvia leteckej dopravy treba najmä určiť, v ktorom členskom štáte sa nachádza miesto, z ktorého pracovník vykonáva svoje úlohy týkajúce sa dopravy, miesto, kam sa vracia po vykonaní úlohy, dostáva pokyny k úlohám a organizuje svoju prácu, ako aj miesto, kde sa nachádzajú pracovné prostriedky. V prejednávanej veci treba tiež zohľadniť miesto, kde majú základňu lietadlá, na palube ktorých sa obvykle vykonáva práca.

Pokiaľ ide konkrétnejšie o prípadné stotožnenie pojmu „miest[o], kde alebo z ktorého zamestnanec obvykle vykonáva svoju prácu“ s pojmom „domáca základňa“, Súdny dvor spresňuje, že s ohľadom na metódu indícií a s cieľom predchádzať realizácii stratégií obchádzania uvedený pojem nemožno stotožniť s pojmom uvedeným v inom akte práva Únie, vrátane pojmu „domáca základňa“ v zmysle nariadenia EÚ v oblasti civilného letectva.

Pojem „domáca základňa“ však predstavuje za okolností, o aké ide vo veci samej, významnú indíciu na účely určenia miesta, z ktorého zamestnanec obvykle vykonáva svoju prácu.

Iba v prípade, že by vzhľadom na skutkové okolnosti každého z prípadov v predmetných veciach žaloby mali užšie väzby s iným miestom ako je „domáca základňa“, by nebola relevantnou táto posledná uvedená základňa na identifikáciu „miesta, z ktorého pracovníci vykonávajú obvykle svoju prácu“.

Napokon Súdny dvor uvádza, že úvaha, podľa ktorej pojem „miesto, v ktorom alebo z ktorého zamestnanec obvykle vykonáva svoju prácu“ nie je stotožniteľný so žiadnym iným pojmom, platí, aj pokiaľ ide o „štátnu príslušnosť“ lietadiel. Členský štát, z ktorého člen posádky obvykle vykonáva svoju prácu, nemožno stotožniť s územím členského štátu, ktorého lietadlá tejto leteckej spoločnosti majú štátnu príslušnosť.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106